

BÖLÜM 17

Pankreatikokolonik Fistüller

Mikail ÇAKIR¹

GİRİŞ

Pankreatikokolonik fistüller (PKF) akut veya kronik pankreatit temelli çok nadir bir komplikasyondur. Komplike şiddetli pankreatit, psödokist ve nekrotizan pankreatitin (enfekte veya değil, duvarlı veya duvarsız) eşlik ettiği durumlarda daha sık görülür. Pankreatit ilişkili fistüller internal (mide, ince barsaklar, kalın barsaklar, perikardial, plevral, bronşial) olabileceği gibi eksternal (pankreatikokutanöz) fistüller de olabilir. Gastrointestinal sisteme fistülizasyonda bir veya daha fazla bölge tutulabilir. En sık tutulan bölge sol kolon ve duodenumdur. Pankreatit nedenleri aynı zamanda PKF gelişiminde risk artıran faktörlerdir ve alkol, safra taşları ve erkek cinsiyeti öne çıkmaktadır. Sıklık ilişkili literatür bilgisi araştırmaların çoğunun komplikasyon (enfekte pankreatik nekroz gibi) ve bölgeye yönelik olmasından dolayı tartışmalıdır. Ayrıca nadir fistüllerin küçük hacimli hasta gruplarında oranlanması, değerlendirilmesi ile gerçek bir istatistiksel sıklık sonucu çıkmamaktadır. Bu yüzden gastrointestinal fistül oranı literatürde hasta popülasyonuna göre %4 – 41 arasında geniş bir aralıkta görülmektedir (1).

PKF pankreatik sıvının (peripankreatik koleksiyonlar, psödokist, nekroz veya ana pankreatik kanal kaynaklı) kolon duvarını erode etmesiyle veya pankreatite bağlı vasküler tromboz ve/veya basıya bağlı mezenterik arterlerin iskemisi nedeniyle gelişir. Pankreatit tablosunun oluşabilecek fistülizasyonlar

¹ Doç. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Genel Cerrahi Kliniği, mikailcakir1923@gmail.com

Sayılan yöntemler tek başına veya birlikte kullanılabilir. Konservatif yöntemlerle kapanma oranları çok yüksektir. Mümkün olduğunca cerrahiden kaçınılmalı ve yapılacaksa da en optimal şartlar sağlanmalıdır.

CERRAHİ

Konservatif yöntemlerin başarısızlığı, kolonik perforasyon, nekroz, kontrolsüz sepsis ve kanama durumlarında cerrahi gerekir ve nekrotik alanların debridmanı, devamlı drenajı ve kolostomi veya ileostomi ile hasta takibe alınır.

KAYNAKLAR

1. Jagielski M, Smoczyński M, Adrych K. Endoscopic treatment of walled-off pancreatic necrosis complicated with pancreaticocolonic fistula. *Surg Endosc*. 2018 Mar;32(3):1572-1580. doi: 10.1007/s00464-018-6032-4. Epub 2018 Jan 17. PMID: 29344783; PMCID: PMC5807501.
2. Cui B, Zhou L, Khan S, et al. Role of enteral nutrition in pancreaticocolonic fistulas secondary to severe acute pancreatitis: A case report. *Medicine* (Baltimore). 2017 Dec;96(49):e9054. doi: 10.1097/MD.0000000000009054. PMID: 29245311; PMCID: PMC5728926.
3. Mohamed SR, Siriwardena AK. Understanding the colonic complications of pancreatitis. *Pancreatology*. 2008;8(2):153-8. doi: 10.1159/000123607. Epub 2008 Apr 1. PMID: 18382101.
4. Heeter ZR, Hauptmann E, Crane R, et al. Pancreaticocolonic fistulas secondary to severe acute pancreatitis treated by percutaneous drainage: successful nonsurgical outcomes in a single-center case series. *J Vasc Interv Radiol*. 2013;24:122-129. doi: 10.1016/j.jvir.2012.09.020.
5. Italian Association for the Study of the Pancreas (AISP), Pezzilli R, Zerbi A, Campra D, et al. Consensus guidelines on severe acute pancreatitis. *Dig Liver Dis*. 2015 Jul;47(7):532-43. doi: 10.1016/j.dld.2015.03.022. Epub 2015 Apr 2. PMID: 25921277.
6. Voss, M., Pappas, T. Pancreatic fistula. *Curr Treat Options Gastro* 5, 345-353 (2002). <https://doi.org/10.1007/s11938-002-0023-0>
7. Arvanitakis M, Delhay M, Bali MA, et al. Endoscopic treatment of external pancreatic fistulas: when draining the main pancreatic duct is not enough. *Am J Gastroenterol*. 2007 Mar;102(3):516-24. doi: 10.1111/j.1572-0241.2006.01014.x. Erratum in: *Am J Gastroenterol*. 2007 May;102(5):1141. PMID: 17335445.
8. Jagielski M, Smoczyński M, Jabłońska A, et al. Successful endoscopic treatment of walled-off pancreatic necrosis complicated with pancreaticopleural and pancreaticocolonic fistulas. *Arch Med Sci*. 2020 Feb 4;16(2):471-474. doi: 10.5114/aoms.2017.70658. PMID: 32190160; PMCID: PMC7069431.
9. Lünse S, Höhn J, Glitsch A, et al. Over-the-Scope Clip Closure of Pancreatico-Colonic Fistula Secondary to Acute or Chronic Pancreatitis: A Case Series. *J Laparoendosc Adv Surg Tech A*. 2019 Aug;29(8):1000-1004. doi: 10.1089/lap.2019.0166. Epub 2019 May 9. PMID: 31070500.
10. Gans SL, van Westreenen HL, Kiewiet JJ, et al. Systematic review and meta-analysis of somatostatin analogues for the treatment of pancreatic fistula. *Br J Surg*. 2012 Jun;99(6):754-60. doi: 10.1002/bjs.8709. Epub 2012 Mar 20. PMID: 22430616.